

ELŐFIZETÉSI ÁLLÁS:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshor bordra:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Eszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszállítását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Elgys. száma ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 12.

A közművelődés terjesztőiről.

Két foglalkozás van a földön, a mihez csaknem mindenki ért. Legalább úgy gondolja. Az egyik az orvosé, a másik a paedego gusé. Ennek a munkájába aztán tetszés szerint beleszólhat akárki. Alig van betegség, a mely ellen valamely orvososságot ne tudnának adni laikusok s alig van nevelési vagy oktatási akadály, a melyeket jó tanácsokkal elnapollatnának — jóakaró laikusok.

Újabb időben azonban annyira haladtunk már, hogy a gyógyításokat csak orvosokra bizzák. A paedagogia azonban ma is olyan valami, a miben kénye-kedve szerint kotorászhat akárki a bársonyszék-től a kaptafáig.

A ki visszatekint a múltba, belátja azt, hogy hajdan a tanítás, a nevelés csaknem öletszerű volt.

S mert ez így volt a múltban, a a közvélemény nem tudott kivetkőzni az előítéletből, a melylyel jogosan illetve az akkori tanítással foglalkozókat. Innen van az, hogy egyesek a paedagogiát ma is kotyvaléknak, semminek tartják s a kizárólag azzal foglalkozókat értékükön alól becsülik.

Pedig igen természetes dolog, hogy a haladás, a kor, a fejlődő tudományoknak mindenüvé beható szelleme magával hozza, megkívánja, hogy minden pályán

teljesen szakképzett emberek működjenek. És ha valahol szükség volt a rohamos haladásra, szükség volt a paedagogia tágas mezején, mert mi magyarok — kissé elmaradtunk s ugyancsak igyekeznünk kellett, hogy odajussunk, a hol a többi művelt nemzet áll.

A rohamos haladásnak, — a mit a tanítóság végzett — természetes következménye: — az állás megbecsülése, emelkedése. Az ezzel speciálisan foglalkozó egyének, fejlesztvén a segédeszközöket elérték azt, hogy a paedagogia ma egy külön tudományág. E tudományág fejlődése fokozatosan emelte az ezzel foglalkozó egyének nagyobbra becsülését a tudományos világban úgy, mint a társadalomban.

Minden paedagogusnak a lelke több ismeretet szomjuhoz, mint a mennyit megszerezni módjában áll. És mert valamely állam népének boldogulása annak műveltségétől függ, alkalmat, módot kell nyújtani, hogy a nép közvetlen művelői kezéről az anyazi s annak következtében a szellemi szükséglet béklyói levéteszenek.

Ebben a tekintetben azonban nem teszi meg a kötelességét sem a társadalom, sem az állam. Az államnak a tan-és nevelésügy ma is csak mostoha gyermeke. Hadászati czélokra azt is odaadja a miye nincs, de saját népének művelésétől még azt is megvonja, a miye van. Pedig ma már a herkulesek és manli-

cherek kora lejárt, ma oda kell törekednünk, hogy szellemileg is megszólaltassuk a magunk zenéjét az európai államok szellemi koncertjében, hogy teremtsünk magyar szellemi, magyar társadalmi életet, milyen még nem volt. Művelt, érett embereket kellene adni a hazának, a kik nyitott szemmel, öntudattal élnek, a kik az igazat, a jót érzékükkel észreveszik, azt cselekedeteikben követik; a kik önzellenül a mások javára élnek, szóval művelt, társadalmi emberek, a szó legnemesebb értelmében. De hogyan érhesük el a czélt, a mikor az erre hivatott egyének különböző szellemben, különböző körülményektől befolyásolva rabjai azoknak a faktoroknak, a mely őket lenyűgözve tartja? S ezen faktorok közt legfőbb a tovább haladás gátja: — az anyagi nélkülözés.

Mindaddig czéltalan minden küzdelem, míg a miniszteriumban összefont karokkal lesik a kérvényezőket, s aztán, a mikor az ágyuk, lelenczházak s operák kielégítést nyertek, a kincstár száz milliókat kiutalt, akkor: — jöhet a tanügy, maradt még 10—15 millió.

Kitől várjunk támogatást? A társadalomtól? Az — jogosan — az államra támaszkodik. És nem is lehet másképp. A magyar intézőköröktől, a magyar kormánytól várunk minden olyan intézkedést, a mely a népművelődés sorsát előmozdítja.

Hiszem és remélem, hogy a mai vál-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A revolver.

Irta: Léon Chavignaud.

Juval ur, a gazdag pénzember, éppen a leveleit bontogatta, amikor a szolga egy urat jelentett be, aki négy szem közt óhajt kihallgatást. A látogatót bebocsátották és Juval ur kérdőleg nézett rá, mert úgy tűnt fel előtte, hogy ezt az arcot már látta valahol.

— Nem ismer rám, igazgató ur? . . . én Fine vagyok, Georges Fine . . . néhány évvel ezelőtt az ön hivatalnok voltam.

— Igen, igen; most már emlékszem . . . De várjon csak . . .

— Segítek az emlékező tehetségének . . . Én vagyok az a hivatalnok, akit zsarolás címén elbocsátottak.

Juval egyszerre fagyos arccal nézett az emberre.

— Tehát mit akar itt?

— Kis üzleti ajánlattal jöttem.

— Nem tárgyalok önrel. Távozzék.

— Pardon . . . talán mégis lesz szives

meghallgatni . . . kellemetlenséggel fogok kedveskedni és az ilyesmit mindig meg szokták hallgatni.

Juval ur meglepetten nézett erre a a kijelentésre.

— Micsoda? mit akar?

— Uram, én sok mindenfélét tanultam az ön iskolájában; nem veszi hát rossz néven, ha az életben fölhasználok a tapasztalataimat. Bátor vagyok azonban figyelmeztetni önt, hogy ha meg nem hallgatna, kénytelen volnék azt, amit közölnék, mással tudatni. Az ön érdeke, hogy az ön titkait csak ön ismerje.

Juvalnak kedve támadt a tintatartót ehhez az emberhez hajítani, de egy gondolat megállította a hevesességében.

— Tulajdonképen mit akar hát?

— Azonnal tisztába jövünk egymással, uram . . . Lássá, az ember sok mindenfélével kénytelen foglalkozni, hogy megélhessen. Tömrdek sok a nagy gazember, akik fényes fogatokon járnak, páholyokból élvezik a szini művészetet és tiszteletnek örvendenek, holott megérdemelnék a szines zubbonyt bármelyik tengerentúli állami telepen.

— De . . .

— Azonnal, uram. Nos, látja kérem, ezek az előkelő banditák semmi mást nem követnek el, csak kihasználják mások gyöngéit. Az én morálom azt mondja, hogy semmivel sem bünyösebb az, aki viszont hasznot igyekszik huzni ezeknek a nagy tolvajoknak a zsebéből . . . Ez az én mesterségem. És fényesen bevált.

— De . . .

— Türelem, uram. Hiszen még semmit sem mondtam önről, pedig tengersokat tudok mesélni az ön üzelméről is . . . Amióta innen távoztam, új megélhetés módját keresve, rájöttem arra, hogy a kalapomat az eresz alá tartom; az alá az eresz alá, ahol az önök nagy kincsei uszkálnak egyik zsebből a másikba, végül azonban mégis az önébe. Az ön társai voltak szivesek hallgatásomat megvásárolni és ki száz, ki ezer frankkal bocsátott el, miután meghallgatott. Természetesen mindenki tudta, hogy összeköttetésem van a sajtóval és holmi indiszkrétció többbe kerülne annál a hitvány néhány százsnál.

Juval ur szinte meghökkent; nem tudta, mit kezdjen ezzel az emberrel.

Nagy alkalmi vétel szőnyegek és függönyökben

E hó végéig, míg a készlet tart, feltűnő olcsó árak.

Vásznak, fehérneműk és menyasszonyi kelengyék nagy választékban.

Czillér Imre nagy áruháza

Olaszi, Fő-utca.

Fiók-üzlet: Szt.-László-tér.

ság megoldása után; belátják majd oda-fönn is, hogy — kell magyar közművelődés is.

Az eddigi stagnációt, az eddigi mostoha rendszert kísérelje csendes részvét. Aggódní nincs okunk. A természet bőségesen osztotta kincseit hazánkra.

Az Isten is a magyart jelölte ki urrá e négy folyó által szeldelt hazában A nemzet jövődjé nagyságába vetett hitünk rendíthetetlen. Az országot nagygyá kell tenni annak a harmincznégyezer magyar tanítónak.

En látni vélem a hajnalcsillag ragyogását, látni vélem vélem Rákosinak Nagymagyarországát 40 millió magyar lélekkel a melyet ezer elleenség legádázabb támadása sem dönthet meg.

Várady István.

A politikai válság.

Semmi sem új a nap alatt. A válság verziói, kombinációi legkevésbé azok. Ki ne hallott volna arról, hogy *Fejérvárynak* háromféle királyi kézirat van a zsebében. Válogathat bennünk, ahogy kedve tartja. Azután meg, ki ne hallott volna már a kabinet rekonstrukciójáról. Az Erzsébet-tér madárkái bizonyára ilyesmikről csiripelnek ma már. Hanem hát, mindez csak szóbeszéd — pipafüst.

Fontosabb mindennél az a hír, hogy a képviselőházat e hó közepén, huszadika körül feloszlatják, még pedig új választások kiírásával. Hozzá még ezekre a választásokra is azért lenne szükség, hogy a békét előkészítsék és megteremtsék.

Nekünk azonban végelemzésben megmarad a magunk régi impressziója az, hogy a kormány nem tudja, mitévő legyen. Mindenféle kapkod, de mindenféle hasztalan. Abból ugyan nem lesz semmi, hogy a koalíció tisztességtelen uton, üres ígéretekért békét kössön. A koalíció szívesen bele megy az új választá-

sokba bármely pillanatban. Hiszen csak meg-erősödjé kerülhet ki belőlük. De arra ugyan hiáb spekulál Bécs, hogy a vezérbizottság a miniszteri bársonyszékek fejében a leszerelés harsonáit fujja.

Részletes tudósításunk a következőkben számol be:

Fejérváry felhatalmazásai.

Fejérváry nem egy, de három felhatalmazást kapott a királytól. Van nála királyi kézirat, amely elrendeli az országgyűlés feloszlatását. Ezt a kéziratot legkésőbb február 18-ikán közölheti a hivatalos lapban. Közlés esetén a kéziratot február 17-én fogják keltezni. Van nála másik királyi kézirat, mely a képviselőház ülészeit berekeszti, anélkül, hogy az újabb ülészeit határnapját megjelölne és van nála harmadik királyi kézirat, mely a Házat ismét hat hónapra elnapolja. Utóbbi kettő csak február hó 28-án keltezhetné és a képviselőházban kerülne felolvasásra, ellentétben a feloszlató kézirattal, melyet előzetesen és csak a hivatalos lapban publikálnának.

A harmas alternatívát Tisza István befolyásának tulajdonítják. Fejérváry körülbelül tisztában van azzal, hogy ő az első és legtágabb felhatalmazással fog élni és fel fogja oszlatni az országgyűlést, anélkül, hogy egyidejűleg kiírná az új választásokat, de nem akarja brüszkírozni azt a tábor, melyből eddig összes barátai és támogatói kikerültek: a szabadelvűpártot. Ha Tisza és társainak sikerül a hét folyamán a szövetkezett pártokat kapacitálni, hogy az ülészeit berekesztő vagy elnapoló kéziratot respektálják, akkor a kettő között választhatnak és elmarad egyelőre a feloszlatás; ha nem: akkor jön a feloszlatás.

Hire jár, hogy a pártvezérek nem mernek majd kezességet vállalni; mert félnek attól, hogy akadnának többen vagy sokan, akik nem valának magukra nézve kötelezőnek a vezérek megállapodását. Hiszen közismert tény, hogy nemrégiben aláírásokat gyűjtöttek, hogy a képviselők újabb elnapolás esetén maradjanak

együtt. Nem biztos, hogy ezt az okmányt azóta megsemmisítették.

A kabinet rekonstrukciója.

Ha csakugyan ránk köszönt a nyers abszolútizmus és nem sikerül a szabadelvű közbenjáróknak a többséget az ülészeit berekesztése vagy az elnapolás tervének megnyerni akkor hamarosan bekövetkezik a kabinet rekonstrukciója is. A szabadelvűpárt máris megkezdte működését.

Dániel Ernő a párt, illetőleg gróf Tisza István nevében tegnap fölkereste Kossuth Ferenczet és előadta neki azt a kívánságot, hogy a többség nyugodjék bele az egyik vagy másik nalasztási tervbe és érje be azzal, hogy a pártok, úgy mint a multban, ezuttal is jelentsék be tiltakozásukat, de azután békén menjenek szíjjel.

Kossuth Ferencz a szabadelvűpárt óhajta. s át ad referandum vette, de sem a maga, sem a függetlenségi párt, sem a koalíció nevében nem tett semmitéle ígérte.

Van tehát valami vékony reményszál még, de ha ez is megszakad, akkor jön a leleplezetlen abszolútizmus és ezt nyomon követi a kabinet rekonstrukciója.

Beavatott oldalról azt jelentik nekünk, hogy a rekonstrukció esetén első sorban a belügyi tárca fog gazdát cserélni. Kristóffy fog bucsuzni.

Félszeg helyzetbe került, mióta a miniszterelnök vele szemben a főkapitány pártját fogta és ő kénytelen volt Rudnayt megkérlelni.

A belügyi tárczát báró Fejérváry Géza maga fogja vállalni, hogy az egész akció osztatlanul az ő kezében folyjék össze. Új gazdát kapnak a pénzügyminiszteri és a király személye körüli miniszteriumok. Fejérváry ezekről lemond. Hogy kik lesznek az új miniszterek, azt még nem tudjuk, Popovics nem lesz, mert ő valószínűleg még az államtitkárságról is lemond és Fejérváry Imre is vona-

— Immár három év óta, — folytatta a látogató — üzöm a mesterségemet és csinos jövedelmet szerzek ezzel. Ma végre elérkezett a nap, hogy önt is sorra vegyem.

— Ez már mégis csak hallatlan!

— Semmi heveskedés, uram . . . csak nyugalom. Tehát ma eljöttem önhöz, hogy ajánlatot tegyek. Ezer frank ellenében simán elintézhetjük. Figyelmeztetem azonban, uram, hogy én nem jövök sohasem készületlenül; előbb mindig beszerzem a szükséges adatokat. Így tettem önnel is, és így kijelenthetem, hogy: uram én mindent tudok, amit ön tesz és amit ön nem tesz.

Juval arcza lángpiros lett a fölháborodástól.

— Hát mi az, amit tud? — kiáltott az arczátlan emberre.

— Például ismerem a marquis de L . . . ügyét.

A név hallatára a financier csaknem fölugrott a székéről; a marquis csakugyan kinos emléke néki; annak a szerencsétlen főurnak a romlását ő okozta. A pénzember egyszerre megszeppent és látszott az arczán, hogy kész alkuba bocsátkozni ezzel az emberrel, aki őt megszarolni akarja.

— Hazugság, ön nem tudhat semmit! —

mondta mégis, hogy legalább leleplezze a zavarát.

A zsaroló azonban mosolygott.

— Miért ezek az erős kifejezések? — szólt szelid hangon a látogató; — hiszen jól tudja ön is, hogy engem nem ámíthat el, mint a többieket. De elvégre ez a történet csak mellékes kérdés. Beszéljünk üzletről.

— Ne mondjon semmit! — kiáltotta. — Nem akarok semmit sem hallani. Hitvány bandita, aki betolakszik az emberhez, hogy meg-rabolja.

— Ön is rabol, csak hogy ügyesebben, nagyobb tételekben, ami aztán »üzlet« nevet nyer a világ előtt. Tisztában vagyok én mindennel, uram, tehát ajánlom a higgadtságot.

Juval minden áron szabadulni akart ez embertől, tehát jónak látta meghátrálni.

— Mennyit kért tőlem az imént? ezer frankot? . . . Itt a pénz. De most pusztuljon a szemem elől! és ha ismét látnám, egyszerűen lelövöm. Halotta.

— Nagyon helyes. Velem lehet beszélni. Szabad kérem azt a bankjegyet.

Juval az arczába dobta a bankjegyet és az ajtó felé indult, hogy maga tárja fel a zsaroló előtt.

Ez azonban intett.

— Pardon . . . még csak egy szót.

— Takarodjék!

— Nem, nem; előbb valamit még tudtára kell adnom. Ennyivel tartozom önnek, aki valaha a főnököm volt. Tudniilik meg kell nyugtatnom kissé, nehogy álmát megzavarja a gond.

Juval szótlanul nézett az emberre, aki ennyire ki tudna hozni a sodrából.

— Csak annyit akarok bevallani, uram, hogy én rászédtem önt. Semmit sem tudok. Az üzleteit nem kísérem figyelemmel. A marquis nevére csak véletlenül emlékszem, abból az időből, amikor én másoltam a hozzá intézett leveleket.

De azzal is tisztában vagyok, hogy a nagy pénztárak körül sok a gyalázatosság. A mint veszem észre, önnél sincs különben. Elég, ha az ember úgy teteti, mintha tudna valamit; a tisztelt pénzemberek nyomban zavarba jönnek . . . Ajánlom magam.

És a következő pillanatban már künn volt.

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlet-táblázattal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A. m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

kodik, mert le kellene mondania az osztály-sorsjáték igazgatói állásáról.

Mattekovics jelöltségét állítólag el is ejtették. A közoktatási minisztert lehetőleg meg akarják tartani és ezért az ő állására még nem keresnek embert.

A Házföloszlatás.

Egyre megbízhatóbb formában jelentkezik a hír, hogy a kormány *végleg elhatározta* a képviselőház föloszlatását. Az a föloszlatás az eddigi híresztelésekkel szemben nem új választások kiírása nélkül történék, hanem új választások elrendelésével, még pedig egyenesen azért, hogy az új választások teremtsék meg a békét. Az uralkodót ugyanis úgy informálták tanácsadói, hogy a vezérbizottság kimagasló tagjai, így *Kossuth, Zichy* Aladár gróf, *Apponyi, Andrássy, Bánffy* őszinte hívei a békének, de a többi intranzigens tag lekötötte őket. Ezért akarja a király a parlamentet most föloszlatni, hogy a föloszlatás után a koalíció vegye át a kormányt és az új kormány írja ki a választásokat, az is vezesse őket, úgy hogy a törvényes három hónap alatt az új parlament összeülhessen.

Ezek a hírek a föloszlatást kedvező színtben látják. Van azonban pesszimista fölfogás is. Ez a föloszlatás módjával foglalkozik. Ha ugyanis a föloszlatást elrendelő királyi kézirat csak a hivatalos lapban jelennek meg, erre az esetre — kombinálja a verzió — a Házelnök ezt a közzétételét a kéziratnak el nem ismerheti érvényesnek. Hanem, kötelessége a Házhoz összehívni s a kéziratot ott fölolvastatni. Csak ez lesz az érvényes kihirdetés. Mások szerint nem a hivatalos lapot választják a közzététel eszközül, hanem Nyíry olvassa föl a kéziratot, mint királyi biztos.

A föloszlatás e hó tizenötödike — huszadika között várható.

Egy másik, de szerfölött bizonytalan verzió, azt mondja, hogy a kormány, amely a választásokat intézné, nem a koalícióból, hanem a Tisza frakció, a régi szabadelvűpárt köréből kerül ki.

A könyvatos tervezetése közvetlenül alább olvasható.

Félhivatalos jelentés.

Pol. Ért. jelenti: Beavatott helyről az ellenkező hírek és híresztelések ellenére arról értesülünk, hogy *Fejérváry* miniszterelnök legutolsó bécsi útja alkalmával döntés történt és pedig a Ház gyors föloszlatása mellett. Ugyanezen információk szerint a képviselőház gyors föloszlatása mögött nem az a szándék rejtezik, hogy az abszolutizmus és a parlament nélküli állapot állandósítsák, hanem az a remény és az a fölfogás, hogy a képviselőház föloszlatása után pártszervezetek és pártállás-foglalások nélkül könnyebben és biztosabban létrejöhet a kibontakozás és a béke. Az a kormány, amely a kompromisszumot a királyjal megcsinálja, fogja az új képviselőházi választásokat vezetni és törekvése lesz e kompromisszum alapján felállított programnak a képviselőházban támogatást és többséget szerezni. A hír és ez a terv ma a vezető politikusok körében is hirül ment és ez eshetőséggel kapcsolatban ma a késő éjszakába benyúló tanácskozások folytatók a koalíció vezetői részéről. Az itt jelzett verzió szerint a közel napokban döntő események fognak történni és szenzációs meghívások várhatóak, mert gyorsan akarják a kompromisszumot megkötni, az új

kormányt kinevezni és a választásokat megcsinálni.

Az immunitás.

A vezérbizottság több tagja, így *Kossuth, Apponyi, Darányi, Hadik János* gróf a függetlenségi pártkörben tanácskozott állásfoglalását illetően az *elnapolás, berekesztés, föloszlatás* kérdésében. A föloszlatás célja éppen nem olyan nagyon békés, amilyennek látszik. Egyik főcélja, hogy a vezéreket megfossza az immunitás megszüntével annak lehetőségétől, hogy a nemzeti ellenállást továbbra irányítsák.

Immunitás nélkül a képviselők egyszerűen letartóztathatók, mint izgatók. Ha nincs vezető, megszűnik az ellenállás is.

Ezen az alapon a koalíció az elnapolást, vagy berekesztést tudomásul veszi ugyan, de a föloszlatást nem. Azt törvénytelennek deklarálja. Ebben az esetben aztán karhatalommal oszlatnák föl az országgyűlést.

A koalíció célja mindazáltal nem forradalmi mozgalom szítása, hanem csak egyes esetekben a független bíróság ítéletének provokálása.

Valószínű, hogy a legtöbb bíróság ki fogja mondani, hogy az immunitás a törvénytelen föloszlatás következtében nem szűnt meg.

Kalandos hírek.

A tőzsdén tegnap délelőtt futótüzként terjedt el a hír, hogy *Bánffy* és *Wekerle* meghívást kaptak a királyhoz. A nevezett két politikus környezte mit sem tud a meghívásról.

Hír szerint ma *Fejérváry* is Bécsbe utazik újabb audienciára. Ebben, a verzióban jóval több a valószínűség.

A kulisszatitkok.

Ismeretes, hogy a N. Fr. Pr. vasárnapi száma szenzációs leleplezésekkel kíván szolgálni a békeakció kulisszatitkaiból. Főként *Lukács* László, valamint *Andrássy* Gyula gróf kibontakozási terveit illetően igyekszik pikantériákat föltálatni a lap. A vezérbizottság ezeket a hatásvadászatra szánt híreket leszállítja kellő értékükre közelebről kiadandó hivatalos kommunikációjával.

A vezérbizottság.

A vezérbizottság ma vagy holnap folytatja tanácskozásait a nemzeti ellenállás szervezésére.

Küldöttség Fejérvárynál.

Fejérváry ma több küldöttséget, földművelők, iparosok, kereskedőket, fogadott, köztük a szolnokit is!

Panaszkodnak, ha kibontakozás létre nem jön, tönkremenetel elé néznek.

Fejérváry nagyon szívesen kijelentette, hogy a kormány mindent elkövet, hogy a súlyos helyzetet enyhítse, melynek a király ép oly kevésbé oka, mint a kormány. Koalíció olyan tuzásokkal állott elő, melyek semmiféleképpen nem indokolhatóak. Küldöttségek megnyugvással távoztak.

A szegedi főispán bojkottálása.

Kecskemétről írják: A kecskeméti gazdasági egyesület választmánya néhány héttel ezelőtt *Nagy Mihály* szegedi főispánt törölte a tagok sorából. Ezen határozatára *Feilitzsh* Artur

báró földművelésügyi miniszter a következő leiratot intézte az egyesület elnökségéhez:

Ez év január 20-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyvéből kétségtelenül megállapítható, hogy az egyesület választmánya, bár más megokolással, de politikai okokból határozta el *Nagy Mihály* főispánnak az egyesületből való kizárását. Eme határozatával tehát a választmány az alapszabályok 4. szakasza 13., 14. pontjának rendelkezését megszegte, az alapszabályokban meghatározott céljától eltérő működést fejtett ki és hatáskörét átlépte. Miért is megokoltnak találok, hogy az egyesület további működését az alapszabályok 15. szakasza, illetőleg az 1875. évi 1508. elnöki számú belügyminiszteri rendelet alapján felfüggeszsem. Mindamellett az egyesület működésének felfüggesztése iránt ez idő szerint még csak azért nem intézkedem, mert a bemutatott jelentés szerint a választmány határozata felelősen folytán a közgyűlés elé került és a közgyűlés idevonatkozó határozatát bevégni kívánom. Fölvonom ennél fogva az egyesületet, hogy eme felelősen tárgyalt közgyűlés jegyzőkönyvét hozzám késedelem nélkül terjessze fel. Budapest, 1906. febr. 9-én. Feilitzsh, báró.

A szolnoki deputáció.

Fejérváry szolnoki tisztelői csak a legnagyobb küzdelmek árán juthattak föl a fővárosba.

Egy részük Czegléden át utazott. Tegnapelőtt este akartak elindulni Szolnokról, de akkor megakadályozták őket.

A dohány monopólium.

Egy fővárosi estilap folytatja folytatja leleplezéseit a dohánymonopólium bérbeadásáról. *Popovics* lemondása befejezett tény. A bérbeadás jelentékeny kárral jár az államra.

Rudnay királyi biztos.

A kormány haditervében benne van az is, hogy az összes törvényhatóságok élére királyi biztosokat állít. Az első biztos kinevezési okmányát szombaton írta alá a király: kinevezte *Rudnay* Béla főkapitányt Budapest székesfőváros királyi biztosává. *Némethy* Károly és *Kafka* nem vállalták.

Kiszemelt, de még ki nem nevezett királyi biztos van Pestmegyének is gróf *Károlyi* György személyében. A gróf már kijelentette, hogy ő nagyon szívesen vállalkozik, de mégsem meri anélkül tenni, hogy némi tájékoztatást szerezne a legközelebbi családtagok véleményéről.

NAPROL-NAPRA.

Szükséges-e a szociális kurzus?

— Hozzászólás. —

Csorvás, febr. 11.

Néhány nap előtt figyelemreméltó cikk jelent meg e lap hasábjain. Keresztény szociális kurzus megtartására adta meg az eszmét. *Hozzászólásokat* is kívánt. Ennek óhajtok eleget tenni.

Keresztény szociális kurzusok tartását szükségesnek látom; még pedig országszerte és hamarosan.

Megmondom, miért! Először, mert a vallásüldöző szociáldemokrácia rohamosan terjed. Másodszor, mert sok lelkipásztor a szociáldemokrácia térhódításában nem lát feltűnő veszedelmet; muló jelenségnek tartja. Harmadszor, mert némely lelkipásztor ellenkezőleg oly nagyra látja a tüzet, hogy olthatatlannak képzelem. Az oltási műveletekkel pedig a legtöbb

nincs tisztában, mint jó magam sem voltam. Mindezekre világot vetne a kurzus.

A hitetlenség terjedése megdöbbentő arányokat öltött. Ez ellen teenünk kell. Tennünk és cselekednünk abban az irányban, amelyben baj oka felburjázott. Ha nem akarjuk, hogy templomaink megürüljenek, vessünk gátat a szociáldemokraták uralomrajtásának.

Ennek utjára-módjára tanítana meg bennünket a keresztény szociális kurzus. Sokért nem adnám, ha valaha ilyen részt vehettem volna. Nem kellett volna annyit tanulnom a magam kárán. Még most is rámférne igen sok tekintetben a tanulás. A theológián ilyesmire nem tanítottak. Az ifjabb generációt igen. Az ifjabb nemzedék azonban nem független s így nem is valósíthatja meg az életben tanulmányait. Nincs is hivatta rá; nem is illik, nem is lehet, hogy káplán vezessen e téren. A plébánosnak kell vezetnie, a káplánnak pedig hathatósan segíetnie. Evvel nem akarom azt állítani, hogy a káplán vonuljon vissza e téren. Csak rajta! Ifju vállal tiszter annyit birnak, de vezér ő nem lehet. Amit pedig mi idősebbek nem tanultunk, ahhoz keserves hozzá fogunk. E kurzus pótolná tehát azon elmaradt tanulmányokat, melyek a régebbi időben még nem voltak olyan szükségesegek, mint ma.

A kurzuson ifju és öreg egyaránt tanulhat. Nyiljék meg ez az életiskola, mert kívánatos, hogy a plébánosok ne szoruljanak arra, hogy káplánjaiktól tanuljanak, akiknek ebbeli tanulmányai amugy is hiányosak, és pusztán elméleten alapulnak.

Igaz, én megalakítottam hitközségemben a keresztény munkás egyesületet. Megalakítottam anélkül, hogy keresztény szociális kurzust hallgattam volna; anélkül, hogy e kérdés magyarázatát a theológián hallottam volna. Meg, de óriási erőfeszítéssel. És meg sem tudtam volna mozdulni, ha első princípálisom Dunay Alajos dr oldalán az egyesületi élet vezetését meg nem tanultam volna. És talán nem is lett volna bátorságom hozzáfogni, ha egyszer Székely István dr szentirástani órán a keresztény szociálistikus Németországi sikereire ki nem tér volna.

Ha tehát az egyházmegye területén keresztény szociális kurzust tartanának, ez kitűnő alkalmul szolgálna, hogy az egyházmegye szétszórt papsága találkozzék és tömörüljön, az érdeklődők nagy számát látva, bátorságot merítsen a küzdelemre.

Mindenik ismertetné a tapasztalt bajokat és a sikerrel használt orvosszereket. Ugyanilyeneket tanulhatna másoktól is.

A rövid, mindennapi életből vett eszmecserék a leggyakorlatibb orvosszerek. Mert akárhány oly kicsinyes dolog fordul elő az életben, hogy azokat előszóval szívesen elmondjuk többször is, de írásba tenni derogál nekünk!

Írásba tenni! Akárhány ember nem szívesen ír, de jól beszél és gyakorlatban jól működik. Akárhány nem szívesen olvas. Az élő eszmecsere nagyobb hatással van az emberre, mint a holt betű. Aztán akárhány pap nem is olvassa az *Uj Lapot*, *Igaz Szót* s így nincs is alkalm, hogy a szociális kérdések *aprólékoságaival* megismerkedjék. Magam is csak Csorváson kaptam kezembe először az *Igaz Szót* hiveim révén! Szégyen, de bevallom. Ne mondja tehát senki: ott vannak a lapok, tanuljanak az érdekeltek azokból.

Sőt azt sem szabad felednünk, hogy az

ünnepies, nyilvános tárgyalások sokkal nagyobb hatást gyakorolnak a lélekre és az elhatározásra, mint a legszebb és legtudományosabb értekezések.

Szóval keresztényszociális kurzus tartása egyházmegyénk területén az én szerény véleményem szerint is igen szükséges és igen sürgős. Sursum corda! Elő a köpenyeggel. Vagy talán addig akarunk várni, míg a szociáldemokrácia zápora mind elmossa a keresztény hitélet vetéseit, mint a francziáknál!

Szirtes Antal.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 18. Kath. szabad liceumi matiné a főgimnáziumban d. e. 11 órakor.

Márczius 8. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Márczius 22. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Április 5. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Május 5. Kath. szabad liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Junius 27. Szent László ünnepély.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket *hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* Amire nincs a tanácsnak gondja.

A nagyvárad villamos vasut körülbelül a jövő hónapban megkezdí üzemét. Hogy a Fő-utcán s a többi vonalak egyik-másik exponáltabb pontjain milyen veszélyes állapotok lesznek a villamos vasut közlekedése folytán, azt elképzelni is nehéz. A fővárosban és minden nagyobb városokban az iskolák és más olyan helyek előtt, ahol különösen a gyermekek tömegesebben fordulnak meg, a járda szélén vaskorlátokat állítanak, nehogy az uttestre tóduló gyermekek között a járművek kárt tegyenek. A nagyvárad villamos vasut is több helyen közvetlenül a járda szélénél megy iskolák és templomok előtt, de a város nem gondoskodik, hogy ezen veszélyes helyeken ilyen korlátokat állítsanak fel. A nagyvárad Orsolya-zárda főnöknője tegnap kérvényt adott be a városhoz, amelyben kéri, hogy az Orsolya-zárda temploma előtt, ahol szintén a járda szélén fut el a villamos a vasutársaság vaskorlátot állíttasson fel, tekintettel arra, hogy naponként százával járnak ki és be a leányiskola növendékei a templomba.

* **Villamos vasut Nagyvárad és Debreczen között.** Török Emil budapesti mérnök, a debreczen-nagyvárad villamos vasut engedményese, ugylátszik, komolyan megakarja valósítani a régen emlegetett villamos vasutat a két város között. Tegnap beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben fejtegeti azokat az előnyöket, ami a vasut kiépítése folytán Nagyvárad városára járul. Kiépítés esetére kéri a várost, hogy 100,000 korona értékű törzsrésztvény jegyzésével járuljon a költségekhez. Az összeg az építés előhaladásával lenne fizetendő. — Biharvármegye törvényhatóságához szintén intézett Török Emil kérelmet, amelyben is említi, hogy Nagyváradnak Debreczennel való vasuti összeköttetése a jelenlegi államvasuti vonalon Püspök-Ladányon át 112 kilométer hosszú. A Török által tervezett vasut közvetlen Nagyvárad Debreczen között összesen 62 kiló-

méter, tehát 50 kilométerrel rövidebb. A debreczen Léta felőli vasut létesítése esetén oly községek is részesülnek a nagyobb forgalom előnyeiben, melyek a jelenlegi vasut igénybe vételét csak nagyobb fáradtsággal tudják elérni. Török kéri a törvényhatóságot, hogy az általa tervezett helyi érdekű vasut létesítését előmozdítandó a Debreczen Nagyvárad helyi érdekű vasut részére a vármegye területén vezetendő szakaszra, törzsrésztvények ellenében nyújtandó ugyanolyan kilométerenkénti összegű hozzájárulást biztosítson, mint a milyen kilométerenkénti összeggel a törvényhatósági bizottság területén létesített többi helyi érdekű vasutat segélyezte.

* **Mészáros-utca aszfaltozása.** Id Rimanóczy Kálmán azon kérelmet intézte a városhoz, hogy a Royal kávéház előtti utca-részt és egész Mészáros-utczát aszfaltoztassa ki a város. A költségekhez 1000 koronával hajlandó hozzájárulni. A főszármvevő most azon véleményt terjesztette a tanács elé, hogy az 5000 koronába kerülő munkát keresztülvitelére ez időszertint nincsen fedezet. Majd ha az új vámtarifák életbelépnek s az 500,000 koronás költsön utján az általános kövezésre kerül a sor, ezt a kérdést is meg lehet oldani.

* **Legényegyleti előadás.** A Nagyvárad-i Katolikus Legényegyesület ma ismét önképző-ülést tart. *Szentkereszt* Tivadar nagyvárad-ujvárosi római katolikus tanító fog előadni *a magyar közigazgatásról*. Az előadás érdekesnek ígérkezik. Kezdeté szokás szerint esti negyed kilencz után lesz.

* **Szennyes jég a vágóhídi hűtőkamarákban.** Tegnap nap folyamán a főkapitány intézkedésére két városi főorvos és Lőrinczy Gyula tiszteletbeli rendőrkapitány vizsgálatot tartottak a városi vágóhíd hűtőkamaráiban. A vizsgálatra az adott okot, hogy az volt elterjedve, miszerint jeget a hűtőkamarákba a gyermekmesteri patak mellett lévő szennyvizes gödörből szállítják. A vizsgálat megejtése alkalmával meggyőződést szerzett ugy a főorvos, mint alkaptány, hogy a fenti hír való. A főkapitány erre azonnal intézkedett, hogy a hűtőkamarákban lévő jeget haladéktalanul eltávolítsák és egyidejűleg intézkedett az iránt is, hogy hasonló eset többé elő ne forduljon. Üdvös volna, ha a főkapitány hasonlóképen járna el a nagypiaczteri sörraktárba szállított szennyes jégálló ranyal is.

* **Emléket Czárán Gyulának.** Az E. K. E. igazgató választmánya néhai Czárán Gyulának emléket megörökíteni óhajtja, ezért Gyöngyössy Béla erdőfelügyelő elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki. A bizottság azonnal megkezdette munkáját és már két gyűlést is tartott. A Czárán-emlék bizottság magát kiegészítve következőleg alakult meg. Elnök Gyöngyössy Béla erdőfelügyelő, alelnök Apáthy István dr, Török Imre dr, Melitskó Frigyes MAV felügyelő, Pap Mihály ezredes, Szadeczky Gyula dr, Cholnoky Jenő dr, Posta Béla dr, Dunki Ferencz, Kossutány Ignác dr, Ruzitska Béla dr, Bóm Mihály, Seit Vilmos dr, Erdélyi Pál dr, Lészai Ferencz kir. tanácsos, (Magyar Gorbó), Dr Pap Károly, dr Szontag Tamás (Budapest), Miskolczy Barna (Nagyvárad), Ballauer Kristófi (Menyháza), Nyisztor Adorján (Békésgyula), Kenessey István és dr, Gidódófalvy István (Kolozsvár), dr Richter Aladár, gróf Zichy Odón, Hollóssy Gyula (Rév), Bhizer Béla (Budapest), Zakariás János orsz. képviselő (Brassó), dr Téby Odón (Budapest), Pataki Imre (Kecskemét), dr Gámán József, Hirschfeld Sándor, Hangay Oktáv (Kolozsvár), A bizottságnak további hivatalból tagja az E. K. E. tisztikara is. Alakítottak egy külön hölgy bizottságot is a melybe beválasztották Apáthy Istvánnét, Kossutány Ignáczt, Lészay Ferencznét, Ruzitska Bélánét, Szadeczky Gyulánét, Richter Aladárnét, Szadeczky Lajosnét, Péterfy Zsigmondnét, Purjesz Olgát és Ováry Kelemennét, A bizottság elhatározta, hogy a révi sziklaszorosban Czáránnak egy emlékoszlopot állít és a költségeket közadakozás utján fogja összegyűjteni. A költségekre

március 2-án hangversenyt rendez. Közreműködőkül felkérték Nagy Gézá, Veres Endrénét, Tóvölgyi Margitot, dr. Perl Józsefnét, és a Kovács Kálmán féle vonósnégyest. Elhatározták továbbá, hogy több belépődíjas felolvasást rendeznek és annak jövedelmét szintén a Csáran- emlék javára fordítják. Előadókul felkérték Szadeczy Gyula dr. t. Posta Bélát, dr. Cholnoky Jenőt, dr. Erdélyi Pált, dr. Apáthy Istvánt, dr. Ruzitska Bélát, dr. Richter Aladárt. Esetleges adományokat elfogadnak az egyes lapok szerkesztősegei is. Most már csak a nagyközönség áldozatkészségének kell megnyilvánulnia, hogy az igazán nagy férfiak méltó emléke hirdesse a kegyeletet és azt a szeretetet melyet az élővel szemben olyan sokan gyakoroltak.

* **A hercegprimás születésnapja.** Tegnap ülte meg *Vasary* Kolos, Magyarország nagybeteg hercegprimása születésének hetvennegyedik évfordulóját. Az egyházfejedelem még nem fogadhat látogatókat, miért is a gratulálók a portáshoz kitett ivre irták neveiket és jókívánásait. Az iv délig társadalmi kitűnőségeink neveivel egészen megtelt.

* **Kinevezés.** A nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe dr. *Ottobay* Dezső ügyvédjelöltet díjas joggyakornokká nevelte ki.

* **Törölt ügyvéd.** A nagyvárad ügyvédi kamara közönségre teszi, hogy *Dési Géza* dr. nagyvárad ügyvéd a kamara által vezetett ügyvédek névjegyzékéből saját kérelmére kitöröltetett. *Dési*, ki a biharmegyei magyarcsékei kerület képviselőjéül választott meg, a fővárosba tette át lakását és irodáját.

* **Botrány a Szabó-féle vendéglőben.** A körös-utcai Szabó-féle vendéglő — mely különben még ma is engedély nélkül áll nyitva — vasárnap éjjel csunya verekedésnek volt a színhelye. Fuvarosok rendeztek valami farsangi mulatságot és az éjjeli órákban az egész környéket nagy nyugtalanságba ejtő véres verekedést rendeztek. Nagy lárma, kavargás volt, mely aztán nyílt botránnyá fajult fejbeveréssel végződött. Ajánljuk az illetékes körök figyelmébe.

* **Megjutalmazásra ajánlott rendőr.** A rendőrséggel ritkán van megelégedve a közönség, a dicséretből pedig jut ki nekik, mert ha szigorú az is baj, ha elnéző, akkor pedig guny tárgyul szolgál. A nagyvárad rendőrség, az igaz, hogy nem is valami kiváló, mert a vezetőkre nagyon is ráférne egy kevés *Lecocq* szelleméből, a legénységnek pedig tisztességes fizetés, hogy ne kelljen a nyomorúsággal küzdeniök s teljes odaadással láthassanak hivatásunk után. Az azonban tagadhatatlan, hogy a bünygyi osztály nyomozórendőrei között van egy pár rendkívüli ügyes, ügybuzgó ember, akik eddigi működésükkel nagyon rászolgáltak az elismerésre. A napokban leplezett pénzhamisító banda hurokra kerítése a legújabb sikere a nagyvárad rendőrségnek. A nagyobb szabású bünygy most már ki van derítve. A főkapitány előterjesztést tett a polgármesterhez, amelyben kijelenteti, hogy a pénzhamisító banda kinyomozása és leplezése egyedül *Bott György* nyomozó rendőr érdeme, aki fáradságot nem kimélt, hogy a hamis 5 koronások forgalomba hozóinak és készítőinek nyomára jöjjen. A polgármester felterjesztést intézett a miniszterhez, amelyben a bünygy eddigi adatainak eddigi ismertetése után *Bott György* nyomozórendőrt jutalomra ajánlja. A kormány a soproni pénzhamisítók kézrekerítésére 1000 korona jutalmat tűzött ki, tehát a mi derék rendőrünk is megérdemli, hogy a jutalmazzon.

* **Elmentek a pálosok.** Ismeretes, hogy a pálosok visszatelepítésére az utóbbi évek folyamán több kísérlet történt. A rend megis kezdte működését Magyarországon, de nem a várt munkakedvvel. Az egy-két pálos atya egymásután hagyta el a magyar földet. Többnyire Lengyelországba mentek vissza. Az ujonczokkal sem mentek sokra. A legutolsó két rendtag most hagyta el az esztergom-szentkeresztzi zárdát.

* **A város könyvmai munkái.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának jan. havi közgyűlésén nagy vita kerekedett a város részére szükséges litografiai munkák bérbeadása ügyében s a többség akként határozott, hogy a munkálatok elkészítését *Sonnenfeld* Adolfrá bizza akként, hogy február 1-ig, mivel *Sonnenfeld*nek nincs litografiai berendezése, a város tulajdonában levő gépekkel készítse el a szükséges munkákat. A közgyűlés ezen határozatát meg is telebezték. Mindezek dacára a vállalkozó még most is a város berendezését használja. De ennél még különösebb az, hogy az idejében beadott felebbezés még mindég a városházán hever, ahelyett, hogy azt a miniszterhez felterjesztették volna. Így respektálja a városi tanács a közgyűlés határozatait és a törvényt.

* **Fegyvergyakorlat.** A nagyvárad cs. és kir. 37. számú hadkiegészítő kerületi parancsnokság a következők közlésére kérte fel lapunkat: A közös hadügyminiszter már intézkedett a tartalékos tisztek, hadapródjelöltek és a többi tartalékosok és póttartalékosok az idej fegyvergyakorlat teljesítése végett. Ennek következtében a behívottak kötelesek polgári viszonyait akként berendezni, hogy a gyakorlaton részt vehessenek. A tartalék azon tisztjei és legénységei, kik a fegyvergyakorlatot mint motoros küldönczök vagy mint kerékpárosok egy felsőbb parancsnokságoknál saját motorusokkal letölteni óhajtanák, azt február hó végéig a hadkiegészítő kerületi parancsnokságnak jelentsék be. Ezen írásbeli vagy szóbeli jelentésben, a motorkocsi mintája és képessége részletezendő, személymotorosoknál még bejelentendő, vajon a magukkal hozandó motorvezető (chauffeur) a hadsereg vagy a honvédség tartalék állományába tartozik-e? A motorvezetők és gépkocsik szállítási költségeit, ugymint a motorvezetők ellátását a katonai kincstár fedezi, használásért minden használati napjaiért egy motoros (automobil)-ért 30 kor., egy motorkerékpárért 6 kor. lesz kárpótolva.

* **Eljegyzés.** *Sebő* Mihály dr. ügyvéd eljegyezte *Vertán* Mariskát, *Vertán* Zoltán szombatsági földbirtokos leányát.

* **Uj postaügynökség.** A posta szépen terjeszkedik a megyében. Gyakran adhatunk hírt új postaügynökségek létesítéséről. Most is kaptunk egy új hírt. A biharmegyeri Mezősas községben Mezősas elnevezéssel 1906. évi február hó 16-án a postaügynökségekre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lép életbe. A postaügynökség a postai összeköttetését a Mezősásról Mezőpeterdre és vissza naponként egyszer közlekedő kocsi-küldöncz járat útján a Mezőpeterdi p. t. hivatalal fogja kapni. A postaügynökség kézbesítési kerületébe Mezősas községet és Kisnyésta, Körmös, Nyésta, Peres és Szomolyom pusztákat osztotta be az igazgatóság. Ezen helyek utolsó postája Mezőpeterd. A postaügynökség ellenőrző postahivatala Mezőpeterd. A Fürtamezősasi kézbesítő és gyűjtő gyalogküldöncz postáját ehhez képest f. évi február hó 15-ével bezárólag megszüntette az igazgatóság.

* **Járvány a megyében.** Biharvármegye alispánjához nap-nap után érkeznek jelentések a fősolgabiroktól, hogy járásuk területén, hol itt, hol ott lépeft fel valamelyes járványos betegség. A jelentések természetesen a legnagyobb óvintézkedések megtételét is jelzi, azonban mégis megyénk rossz egészségügyi viszonyairól tesznek tanúságot. Most Tenkéről és Pocsajról érkezett jelentés, hogy az előbbi

helyen a vörheny, az utóbbiban pedig a ronszó toroklob lépett fel. A szokásos óvintézkedések megtétek.

* **Gyászrovat.** *Balogh* István magyar államvasuti kalauz tegnapelőtt, ötvenöt éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma, kedden délelőtt 10 órakor lesz az Uri-utcai községi iskolai épületből. Az elhunytban *Balogh* Károly községi isk. tanító, csoportgazgató édes atyját gyászolja.

* **A testvérgyilkos szabadsága.** Illováról jelentik, hogy a testvérgyilkosság miatt felakasztott *Papp Béla* öcsöce, *Papp Zoltán*, aki bátyjának a gyilkosságban segédkezet nyújtott s ezért annak idején 8 évi fegyházra ítélték, most mivel büntetésének háromnegyed részét már kitéltötte, feltételes szabadsággért tolyamodott az igazságügyminiszterhez. A rabfelügyelő bizottság a kérés teljesítését nem javasolta, mivel folyamodó fegyencz magaviselete és gyenge erkölcsi jelleme a javulás reményét kizárja.

* **Szélhámos kéregető.** A Biharvármegyei kereskedelmi bank heiyiségében tegnap délelőtt megjelent egy rokonszenves külsajú ifjú és könyöradományt kért gyűjtőkönyvére. Együttal felmutatott egy hamis bélyegzővel és hamis aláírással ellátott kegyes stílusú felhívást, mely szerint *Szél Kálmán* szalontai ev. ref. esperes *Nagy Béla* nagytiszteletű ev. ref. missiói lelkész. aki a theológiát Lipcsében végezte és most 8 év óta S. Sovis területén pogány nép között nagy önfeláldozattal Isten dicsőségére a szent evangéliumot hirdeti és keresztény hitre térít stb. stb. a nagylelkű magyar nemes jószívű adakozók kegyes jóindulatában, testvéri szeretetéve és pártlogásában ajánlja. A baknál be is irtak a gyűjtőkönyvbe már 5 koronát, mikor az épen ott napibiztosi minőségben jelenlevő *Sulyok* István esperes is érdeklődni kezdett a kiváló missionárius iránt. A jeles ifjú nem jött zavarba, hanem azon megjegyzéssel, hogy az esperes ur káplánjától nyomban hoz írásbeli igazolást, — szépen kerekelt oldott. A gyűjtőkönyvet és az elejétől végig hamis igazoló iratot természetesen hátrahagyta. E gyűjtőkönyvben 100 koronánál többre rug azon adományok száma, amelyet helybeli nemesszívű adakozók ennek a közönséges szélhámosnak adtak. Épen ezért figyelmeztetjük a közönséget, hogy csak rendőri engedéllyel ellátott egyéneknek adakozzék missionárius pap templomépítés czéljára.

* **Mikor nagykorusitanak már?** Biharvármegye árvászekéhez egy összeaszott, ránczosképű anyóka állított be. Hosszas bevezetés és az ő hazafias érzelmeinek 48-ban virággzott bimbóiról való érzélgése után végre azt a kérdést bátorkodott megereztetni, hogy mikor fogják már őt nagykorusítani.

— Hát aztán hány éves a néni?

— Én bizony tengeritöréskor multam hetvenkilencz, osztán szeretnék már a jussomhoz jutni, mert hát tetszik tudni, én... no... tetszik már tudni...

— Kivéle nénike bátran!

— Hát jól van no, férjhez akarok menni, ehhez pedig mai világban hozomány is kell.

* **Rendőri hir.** *Szücs Béla* pinczér egy héttel ezelőtt a Gyulai Komló vendéglőben egy 600 kor. értékű briliánt gyűrűt talált. A gyűrűvel idejött és elzalogosította a Biharvármegyei takarékpénztár zálogházában. 2 faczér társa: *Blum József* és *Ursza* Ádám elvették tőle a 30 koronáról szóló zálogjegyet, kiváltották a gyűrűt és be akarták csapni Horváthnál 60 koronába. A tetten ért jeles társaság a rendőrségre került, ahonnét *Blumot* és *Szücsöt* holnap az ügyész-séghez kísérik.

* **Dell'Ortó Károly** gazdasági, kerti és virágmag kereskedése szétküldötte 1906. évre, szóló 56-ik évfolyamu, gazdag tartalmu árjegyzékét a gazdálkodó és virágkedvelő közönségnek. Ha netán tévedésből valahova nem lett küldve, illetve eltévedt az árjegyzék, kéri a czég az

e részbeni érdeklődők értesítését s azonnal készséggel szolgál árjegyzékkel. — Ajánlják e régi jónevű magkereskedő céget olvasóink és a gazdaközönség figyelmébe.

x Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott idény folytán a még mindig *dus választékban* meglevő valódi angol és scot téli divat szöveget mélyen lezártított árban bocsátom áruba. Kívánatra azon előnyt is nyújtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot saját szabászati termében a legdivatosabb fazonokban és remek kiviteiben nagyon jutányosan feldolgoztatom. Már egy próbavásárlás utján is meggyőződhetik bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Teszler Simon*, posztó nagykereskedő Zöldfa-utca 33.

IRODALOM.

Fraknoi püspök a Kisfaludy-társaságban. Érdekes ülése volt vasárnap a Kisfaludy-társaságnak: *Fraknoi* Vilmos püspök tartotta székfoglalóját, nagy érdeklődés mellett. *Berzeviczy* Albert megnyitó beszéde és *Bárd* Miklós verse után következett Fraknoi felavartása. A tudós püspök *»Mária magyar királyné leány Nápolyban«* című történelmi értekezését *Kozma* Andor olvasta fel. A kiváló tanulmány Mária királyné férjével, Károly királlyal Nápolyban való tartózkodását írta le igen érdekesen. A tudós püspök felolvasását a közönség viharos tapsokkal fogadta. *Várad* Antal verse, *Vértesy* Arnold elbeszélése zárta be a felolvasó ülést.

SZENT NORBERT, Gennep ura, a prémontrei kanonokrend alapítója és Magdeburg érseke. — Életkép. Irta Zak Altonz. Németből fordította és átdolgozta Novotny S. Alfonz, jászói prémontrei kanonok, nagyváradi főgimnáziumi igazgató. A keresztény katolikus ifjúságnak olvasmányul ajánlva. Szent László nyomda Nagyváradon. 1905. — Ára 2 korona.

A mű karácsonykor hagyta el a sajtót. Kapható a nagyváradi prem. főgimnáziumban és a *Szent László nyomdában*, Nagyváradon (Szilágyi Dezső-utca 5. sz.)

Tekintve a könyv szellemét és irányzatát, annak szives támogatását és figyelembevételét kéri a fordító

A Magyar Szemle szépirodalmi, művészeti és kritikai képes hetilap folyó XVIII. évfolyamának 6. sz. február 8-án jelent meg a következő kiválóan érdekes tartalommal:

Markőr, Emberek és események. — Kulcsár Gyula, A festészet szeczesziójának lélektana. — Charles Baudelaire, Spellen. — P. Ábrahám Ernő, A vércse. — Szép Ernő, Vonat az erdőn. — Kárpáti Aurél, Élet. — Jacinto Octavio Picón, Az unoka. — Regény: Handel-Mazzetti Enrica bárónő, Jesse és Mária (5 folyt. Fordította Auer István.) — Bulch, A hét tükre (Kürthy György rajzaival.) — Irodalom: A javított német Shakespeare — H—N, Karenovits József, Zrinyi Miklós költészetünkben. — Molnár László, Jelmeztan. — Képzőművészet: Fra Filippo, Rippl — Rónay József. — Színház: Marcus, Régiék és újak (II.) — M, Három egyszerű. (Pásztor Árpád egyfelvonásosai.) — FF, Baccarat. — A szerkesztő üzenetei. — Hirdetések.

EGYESÜLETEK.

A koldusápoló egyesület közgyűlése.

A Szent Lászlóról nevezett nagyváradi koldusápoló és gyermekek menedékház egyesület f. hó 17-ik napján délután 5 órakor saját he-

lyiségében közgyűlést tart, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívottak.

Nagyvárad, 1906. febr. 10-én.

Palotay László,
egyleti elnök.

Az ipargyakorlás multjáról. A Nagyváradai Katolikus Legényegyesületnek vasárnap ismét látogatott, népies estélye volt. *Vidosits* Gyula, lapunk belső dolgozótagja az ipargyakorlás multjáról értekezett Tanulmányra igen gondos előkészületre s a kérdés alapos ismeretére vallott. Az ipar történetében hosszabban időzött az ókor rabszolgaiparánál. Várolván aztán a kereszténység nemesítő hatását, rátért az ipar sorsára a középkorban. Itt aztán elért a czéhrendszerhez, amely voltaképen központját képezte az egész előadásnak. A czéhek virágzását és hanyatlását, belső berendezkedésüket, előnyös oldalukat, egy-két fogyatkozásukkal élvezetes, tanulságos csoportosítással, ügyes, könnyed átmenetekkel állította hallgatóságára elé az előadó. Végezetül rátért aztán a czéhek megszűnésére, majd a szabad iparra s annak temérdek káros hatására. Az előadás a téli program sok szép száma közé pompásan illeszkedett be. A kérdést minden oldalról kimerítően ismertette, helyenkint vonzó közvetlenséggel s mindenütt ötletesen és élvezetesen.

Végzetül *Mellau* István igazgató intézett néhány buzdító szót a közönséghez, amely állandóan szorgalmas látogatója az előadásoknak.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Bohémszerlem. B.
Szerda: Baccarat. C. először.
Csütörtök: Baccarat. A.
Péntek: Baccarat. B.
Szombat: Bob herceg C.
Vasárnap: Kondorosi szép csaplárné.

— **Bohémszerlem — ötödik előadás.** Négy-szer egymásután télt nézőtér előtt ment végbe a színház operettujdonsága a *»Bohémszerlem«*. A nagy hatást ért, gyönyörű zenéjü operettet, tekintettel a nagy érdeklődésre, ma megismétlik, ezuttal B bérletben.

Igazságszolgáltatás.

A hecczkáplán.

Kovács Sándor zaladobronaki káplán e lapok olvasói közül érthetőleg kevesen ismerik. Annál jobban ismerik és szeretik a szombathelyi egyházmegyében, ahol a maga működési körében ideális keresztényszocialista munkásságot fejt ki. A zalabaknai választókerület néppártjának jegyzője és igazi lelke. Dobronakon keresztény fogyasztási szövetkezetet vezet. Ezzel a virágzó gazdasági organizmussal nagy hasznára van a népnek és sok sáptól üti el az uzsorásokat. Utaznak is rá kegyetlenül. Egy esztendeig kortesuton jártunk együtt. Akkor a legképtelenebb rágalmakat terjesztették róla Följelenítették a püspökénél s megcizáltatták. De hiába. Mai napig régi állomáshelyén van a káplán.

S most jön a tanulság, amiért mindezeket itt megírjuk.

A káplán ellen egész érdekszövetkezet alakult. Uzsorásokból és az ő érdektársaikból. Hirlapokban, a megyéspüspökhöz küldött névtelen, meg aláírt levelek utján féktelen hajsza indult meg a fiatal pap ellen. De ütött a leszámolás órája.

Forintos Géza dobronaki főhűggesztéskörjegyzőt hatóság előtt elkövetett rágalmat zásért 2000 korona pénzbüntetésre, 400 korona korona költség megtérítésére ítélte az alsólendvai járásbíró. A jegyző bocsánatot kért, mire a fe bbbviteli főtárgyalás során leszáll-

tották a zalaegerszegi törvényszéknél a büntetést az eljárási költségek meghagyásával. *Gaiger* Artur ügyvédjelöltet 200 koronára, *Freier* Lipót kereskedőt 100 koronára, *Pollák* József kereskedőt 50 koronára, *Kreutz* Lipót alkuszot 500 korona fő-, 450 korona mellékbüntetésre, *Grósz* Béla könyvelőt 400 koronára, *Takács* Péter dobronaki lakost 100 koronára ítélte a bíróság.

Az ítéletet az elítéltek költségéu teszik közzé a lapokban.

Hát, így jár, aki a papnak nem köszön. Ez a kép pedig tanulságul szolgálhat arra, hogy a derék hecczkáplánoknak mennyi küzdelmen kell keresztül menniök, amikor hivatásukat önzetlen lelkük egész hevével szolgálják.

(h.)

A meggyilkolt képviselő.

Ulrich János parasztgazda bünpörét, aki az elmúlt év október havában agyonütötte *Miloszavlyevits* Mlaven titeli képviselőt vasbottal, fényes nappal Szabadka egyik forgalmas utcáján, tegnap kezdte tárgyalni a szabadkai esküdtbíró. A vádlott kihallgatása hosszú időt vett igénybe. Azzal védekezett hogy *Miloszavlyevits* neki régi ügyvédje, kiforgatta őt vagyonából. A tárgyalás két napig tart s csak ma hoznak ítéletet.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 18: Czukraszok bálja.

Február 24. Az élesdi állami tisztviselők táncestélye.

TÁVIRATOK.

A francia kulturharcz.

Budapest, febr. 11. (Saját tud. táv.) Párisból jelentik: Több pénzügyi hivatalnok beadta lemondását, mert a rájuk bizott templomi leltározás vallásos meggyőződésükkel ellenkezik.

Az algezirasi kongresszus.

Budapest, febr. 11. (Saját tud. táv.) Berlinből jelentik a Nordd. Allg. Ztg. cikket tesz közzé az *algezirasi* konferenciáról s azt írja benne, hogy *Németországban* megheiusultnak tekintik a konferenciát.

A szerb vámháboru.

Budapest, február 11. (Saját tud. távirata) Belgrádból jelentik: Ma 4 vagon czukrot, mely Törökországba volt rendelve a határárrak miatt Zimonyból Fiuméba küldték s innen Szalonikán át fogják tovább szállítani. A magyar államvasutak a minimális vámtételeket alkalmazták ezen szállítmánynál. Tegnap Zimonyból visszaküldtek Belgrádba 2 vagon fertőzőt vidékről való szénát.

Az olasz szerződés.

Budapest, febr. 11. (Saját tud. távirata) Rómából jelentik: Az Itália üdvözli a kormányt az Ausztria és Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződés aláírása alkalmából. Különös köszönettel tartozik Olaszország *Lütsov* György gróf osztrák-magyar nagykövetnek, aki a bonyolult tárgyalásokat nagy tapintattal és a lehető legjobban vezette. E kereskedelmi szerződés nemcsak megerősítése a két állam politikai viszonyának, hanem annak legerősebb támaszát is képezi.

NYILTTÉR.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László-tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és
fürdőberendezések, valamint minden-
nemű tükör, réz- és vasbutorok a
lehető legszolidabb árszámítás mellett a leg-
szébb kivitelben szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel mellett készülnek
minden szakmába vágó asztalos, kár-
pitos és díszítő stb. munkák, javi-
tások a legjutányosabb árszámítás mellett

Tisztelettel

Büchler Márton.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kigazdák számára.

Irta: RÁTKAY JÓZSEF.

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim

36.

— Gyermekkorodban nagyon hasonlítottál
atyádnak — mondta Ananij s sóhajtott. Aztán
egy darabig hallgatott, míg végre ezt kérdezte:
— Gondolsz-e gyakran rá? Imádkozol-e
érte? Kell ám imádkoznod. Kell. Érted? Ignác
nagy bűnös volt s hirtelen halt meg, még mi-
előtt vezekelhett volna. Nagy bűnös.
— Nem volt nagyobb bűnös, mint a töb-
biek — mondta Foma sötéten s sértődötten.

— Mint ki például? — kérdezte Ananij.
— Mint akárki.
— Csak egy ember van a világon, aki még
bűnösebb, mint Ignác volt. Ez Majakin —
mondta az öreg hangsúlylallyal.

— Bizonyos ön effelő? — kérdezte Foma
mosolyogva.

— Én? Tudom — mondta Ananij, mi-
közben a fejével bolintott s szemei elborultak.
— Én sem fogok büntől mentesen az ur elé
állhatni, nagy bűnöket fogok odavinni a trónja
elé. Én is szolgáltam az ördögnek, de én leg-
alább hiszek az ur kegyelmében, de Majakin ezt
nem hiszi. Majakin nem hisz sem az égben,
sem a pokolban, sem az Isten irgalmasságában.
És mert nem hisz, azért fog bűnhődni még a
földi életében.

— Ezt is bizonyosan tudja? — kérdezte
Foma.

— Ezt is. Ne képzelődjél — azt is tudom,
hogy amit mondok, az nagyon nevetséges elő-
ted. Te most azt gondold: milyen bölcs. Min-
dent tud. De az az ember, aki sokat vétkezett,
sokat is tud. A bűn nagy tanítómester. Azért
olyan bölcs Majakin is.

Foma figyelt a rekedt, meggyőződéssel telt
hangra s azt gondolta: bizonyosan a halált
érzi.

A pinzér, aki alacsony, szinte kopott arczu
ember volt, most megjelent az ajtóban s a sza-
movárt hozta, melyet letett az asztalra s aztán
gyorsan, apró lépéssel sietett ki a szobából.

Az öreg valamit keresgélte podgyásza között
s anélkül, hogy Fomára pillantott volna, így
szólt:

— Szemtelen vagy. A tekinteted is sötét.
Régente sokkal több volt a világos szemű em-
ber, mert a világos lelkek is többen voltak.
Régente minden egyszerűbb volt — az embe-
rek, a bűnök — most pedig minden komp-
likált. Igen.

A teát öntötte be, szembe ült Fomával s
ujból kezdte:

— A te korodban apád vízfordó volt s a
mi falunkban dolgozott. Akkor én úgy keresz-
tül láttam az ő lelkén, mint az üvegen. Ha az
ember ránézett, rögtön tudta, hogy kivel van
dolga. Téged már régen nézlek, de még most
sem tudom, hogy mi vagy. De te sem tudod.
Tönkre is fogsz menni. Minden mai embernek
el kell pusztulnia, mert egyik sem ismeri önma-
gát. Az élet olyan, mint a szélvihar, de azért
el kell benne igazodni. Mindenki tévelyeg. Az
ördög pedig örül. Nős vagy?

— Még nem, — mondta Foma.

— Még ez is. Nincs feleséged, de azért
bizonyosan régen elvesztetted már a tisztasá-
godat! Nos és sokat dolgozol az üzletben?

— Hogyne. Egyelőre Majakinnal vagyok
együttl

— Mit csináltak mostanában? — mondta
az öreg s a fejét csóválta. — Nektek ugyan
nincs sok vesződségetek. Régi időben a keres-
kedő kocsin járt, szélbe, fagyba, éjjel nappal.
A rablók az országuton leselkedtek rá s megöl-
ték. Ugy halt meg, mint a mártírok szoktak s
a vérevel mosta le a bűneit. Most vasuton
járnak, sürgönyöket küldözgetnek s még olyan
gépet is kitaláltak, hogy otthon ülhetnek az
irodájukban, belekiabálnak a gépbe s ötverszt-
nyire is meghallják. Ebben az ördögnek is
van része. Az ember folyton egy helyen ül,
meg sem mozdul és egyik bünt a másik után
követi el, mert unatkozik. Nincs dolga: mindent
elvégez helyette a gép. Pedig munka nélkül
elpusztul az ember. Gépeket csináltak magának
s azt hiszi, hogy most már minden rendben
van. De a gép az ördög csapdája. Avval fog-
dossa az embert, ha az ember dolgozik, nem
ér rá a bűnre, de a gép mellett sok az ember
szabadsága. A szabadság megöli az embert,
mint a hernyót a napsugár. Az embert a sza-
badság fogja elpusztítani.

Miután Ananij világosan elmondta ezeket
négyeszer kopogtatott az asztalon. Arczán a
bosszuáló győzelem pirja látszott, melle emel-
kedni kezdett s szakállának ezüstös szála csön-
desen libegtek Foma irtóztott ettől az ember-
től s szavai, melyekből rendithetetlen hü hang-

zott ki, zavarba ejtették. Mindent elfeledett
már, amit az öregről tudott s amit néhány
percczel előbb még hitt is.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, febr. 12.

Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr.-ra — — — —	13.64
Repcze aug.-ra — — — —	—

Értéktözsde.

Budapest, febr. 12.

Osztrák hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	796.—
Leszámitoló bank — — — —	506.—
Rimamurányi — — — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény — — — —	670.—
Közuti vasut — — — —	594.—
Városi villamos vasut — — — —	327.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 febr. 12-én

Magyar aranyjárdék 4% — — — —	114.50
Magyar koronajárdék 4 — 0% — — — —	95.15
Magyar keleti vasuti államkötvény 4% — — — —	86.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4% — — — —	96.75
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény — — — —	96.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön — — — —	218.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön — — — —	161.—
Osztrák járadék papirban — — — —	99.75
Osztrák járadék ezüstben — — — —	100.75
Osztrák korona járadék — — — —	118.—
Osztrák járadék aranyban — — — —	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	160.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	16.25
Magyar hitelbank részvény — — — —	793.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	672.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — —	669.—
20 frankos arany (Napolendor) — — — —	190.09
Német birodalmi márka — — — —	117.30
London vista — — — —	240.27
Páris vista — — — —	956.47
20 márkás arany — — — —	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

18132—905 sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyvárad kir. Tszék mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy a Nagyvárad Tak-
arékpénztár végrehajthatónak Mezey (Muth)
László nagyvárad lakos végrehajtást szenvedő
elleni végrehajtási ügyében a nagyvárad ki-
rályi törvényszék. mint telekkönyvi ható-
ság területén fekvő nagyvárad 2066 számú be-
tétben A + I. sor 1118 hr. számú Várad-Olasz-
ban levő 744 népszámu házból álló jószág-
testnek Mezey (Muth) Lászlót illető fele részére
a végrehajtási árverést elrendelte s annak fo-
ganatosítására határnapul 1906 évi február hó
27-ik napjának délelőtti 9 óráját a nagyvárad
kir. Tszék árverező helyiségébe (Nagyvárad
Igazságügyi palota) kitézte Kikiáltási ár 4680 K.
azonban az árverésre kitétt ingatlan szükség
esetén ezen kikiáltási áron alul is el fog
adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiki-
áltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékké-
pes papirokban letenni. Az árverési feltételek
a kir. Törvényszéknél mint tkvi. hatóságnál a
Nagyvárad város Rendőrkapitányi hivatalánál
tekinthetők meg.

Kelt Nagyváradon 1905 évi November hó 3.

A kir. törvényszék mint tkvi. hatóság.

Hraball Ottó,
kir. tészéki albiró.

Egy magyarországi bérlő levele.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria. Naszály.

Van szerencsém itt e helyen köszönetemet kifejezni azért a csodás hatásért, mely az Ön kitűnő Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító-teájának használata után nyilvánul. Ezzel a teával egy sütlői asszonyt teljesen meggyógyítottam, habár ezt az asszonyt már háromnegyed év óta a környék legjobb orvosi gyógykezeltek és már lemondottak életéről. Ezen kura által a tea oly kedvelt lett itt a környéken, hogy Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 7. bizonyosan nagy mennyiséget ad el a sütlői gazdáknak.

Az én házamban is megtörtént, hogy én nálam alkalmazott fiatal ember oly éles csuszfájdalmakat érzett, hogy se kezét, se lábát mozgatni nem tudta, de az ön teájától három csomagnak elhasználása után teljesen meggyógyult. Én is használok ezt a teát kétszer évente és megvagyok győződve, hogy az nekem jól tesz. Még egyszer a gyógyultak leghálásabb köszönetét kifejezve, maradok kitűnő tisztelettel

Hohldampf Mihály,

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriakban.

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképsz-lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári ivlámpák árak mellett

kaphatók A villamos mű igazgatósága elvállalja
villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmeny. Költségvetések ingyen.

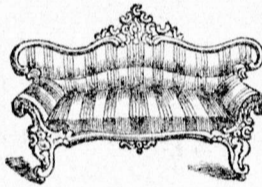
Villamos szerelők felvétetnek a villamos műnél.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezesség mellett



háló-, ebédlő-, szalon- és őr-szoba berendezések, valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

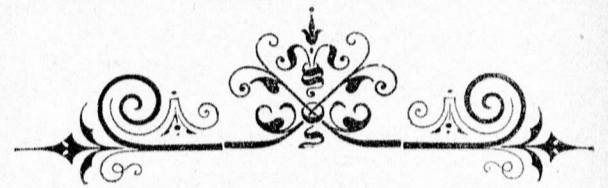
Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata. — Kivánatra tervek és költségvetések.

Telefon 421 szám.



Hirdetés.

A „NAGYVÁRADI HITELBANK” részvénytársaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg után 5%-os kamatot fizet.

Leszámítol váltókat.

Előleget ad: értékpapírokra, ékszerekre és terményekre.

Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és földbirtokra.

Az igazgatóság



Telefon 417.

Az „Első nagyvárad

Telefon 417.

csizma- és czipőgyár

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

Moskovits Farkas és Tsa

czég, mely 370 alkalmazottat és munkást foglalkoztat és a legfinomabb lábbelieket kizárólag kézimunkával készítetteti.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házában (volt rendőrségi épület) levő

kicsinybeni eladási üzletében férfi, női, fiu és gyermek-

czipőket, vizmentes csizmákat eredeti gyári árban árusít és minden pár lábbelire a szabott gyári ár rá van plombálva.

Kitűnő anyag.

Tartós munka.

Legjobb szabás!

Kényelmes viselet!

Legdivatosabb fagon!

